

Kompendium

Tekster til Gamle Testamente

1. 1 Mos 1-3 – Skabelsen
2. 1 Mos 17,1-14 – Omskærelsen af Abraham
3. 2 Mos 3,1-14 – Herren åbenbarer sig for Moses
4. 2 Mos 19, 9-20 – Åbenbaringen på Sinai
5. 2 Mos 20, 1-17 – De ti bud
6. Esajas 52,13 – 53,12 – Herrens lidende tjener

1 Mosebog kapitel 1-3 - Skabelsen

Kapitel 1

Verdens skabelse

v1 I begyndelsen skabte Gud himlen og jorden.

v2 Jorden var dengang tomhed og øde, der var mørke over urdybet, og Guds ånd svævede over vandene.

v3 Gud sagde: »Der skal være lys!« Og der blev lys. **v4** Gud så, at lyset var godt, og Gud skilte lyset fra mørket. **v5** Gud kaldte lyset dag, og mørket kaldte han nat. Så blev det aften, og det blev morgen, første dag.

v6 Gud sagde: »Der skal være en hvælving i vandene; den skal skille vanden!« Og det skete; **v7** Gud skabte hvælvingen, som skilte vandet under hvælvingen fra vandet over hvælvingen. **v8** Gud kaldte hvælvingen himmel. Så blev det aften, og det blev morgen, anden dag.

v9 Gud sagde: »Vandet under himlen skal samle sig på ét sted, så det tørre land kommer til syn!« Og det skete. **v10** Gud kaldte det tørre land jord, og det sted, hvor vandet samlede sig, kaldte han hav. Gud så, at det var godt.

v11 Gud sagde: »Jorden skal grønnes: Planter, der sætter frø, og alle slags frugttræer, der bærer frugt med kerne, skal være på jorden.« Og det skete; **v12** jorden frembragte grønt, alle slags planter, der sætter frø, og alle slags træer, der bærer frugt med kerne. Gud så, at det var godt. **v13** Så blev det aften, og det blev morgen, tredje dag.

v14 Gud sagde: »Der skal være lys på himmelhvælvingen til at skille dag fra nat. De skal tjene som tegn til at fastsætte festtider, dage og år, **v15** og de skal være lys på himmelhvælvingen til at oplyse jorden!« Og det skete; **v16** Gud skabte de to store lys, det største til at herske om dagen, det mindste til at herske om natten, og stjernerne. **v17** Gud satte dem på himmelhvælvingen til at oplyse jorden, **v18** til at herske om dagen og om natten og til at skille lys fra mørke. Gud så, at det var godt. **v19** Så blev det aften, og det blev morgen, fjerde dag.

v20 Gud sagde: »Vandet skal vrimle med levende væsener, og fugle skal flyve over jorden oppe under himmelhvælvingen!« Og det skete; **v21** Gud skabte de store havdyr og alle slags levende væsener, der rører sig og vrimler i vandet, og alle slags vingede fugle. Gud så, at det var godt. **v22** Og Gud velsignede dem og sagde: »Bliv frugtbare og talrige, og opfyld vandet i havene! Og fuglene skal blive talrige på jorden!« **v23** Så blev det aften, og det blev morgen, femte dag.

v24 Gud sagde: »Jorden skal frembringe alle slags levende væsener, kvæg, krybdyr og alle slags vilde

dyr!« Og det skete; **v25** Gud skabte alle slags vilde dyr, al slags kvæg og alle slags krybdyr. Gud så, at det var godt.

v26 Gud sagde: »Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.« **v27** Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem. **v28** Og Gud velsignede dem og sagde til dem: »Bliv frugtbare og talrige, opfyld jorden, og underlæg jer den; hersk over havets fisk, himlens fugle og alle dyr, der rører sig på jorden!« **v29** Gud sagde: »Nu giver jeg jer alle planter, der sætter frø, på hele jorden og alle træer, der bærer frugt med kerne. Dem skal I have til føde. **v30** Til alle de vilde dyr og til alle himlens fugle, ja, til alt levende, der rører sig på jorden, giver jeg alle grønne planter som føde.« Og det skete. **v31** Gud så alt, hvad han havde skabt, og han så, hvor godt det var. Så blev det aften, og det blev morgen, den sjette dag.

Kapitel 2

v1 Således blev himlen og jorden og hele himlens hær fuldendt. **v2** På den syvende dag var Gud færdig med det arbejde, han havde udført, og på den syvende dag hvilede han efter alt det arbejde, han havde udført. **v3** Gud velsignede den syvende dag og helligede den, for på den dag hvilede han efter alt det arbejde, han havde udført, da han skabte.

v4 Det var himlens og jordens skabelseshistorie.

Adam og Eva

Dengang Gud Herren skabte jord og himmel, **v5** var der endnu ingen buske på jorden, og ingen planter var spiret frem, for Gud Herren havde ikke ladet det regne på jorden, og der var ingen mennesker til at dyrke agerjorden, **v6** men en kilde brød frem af jorden og vandede hele agerjorden.

v7 Da formede Gud Herren mennesket af jord og blæste livsånde i hans næsebor, så mennesket blev et levende væsen.

v8 Gud Herren plantede en have i Eden ude mod øst, og der satte han det menneske, han havde formet. **v9** Gud Herren lod alle slags træer, der var dejlige at se på og gode at spise af, vokse frem af jorden, også livets træ midt i haven og træet til kundskab om godt og ondt.

v10 I Eden udsprang en flod, der vandede haven. Udenfor delte den sig og blev til fire strømme.

v11 Den første hedder Pishon; den snor sig gennem hele landet Havila, hvor der er guld. **v12** Guldet i det land er fint; der er også bedellium og shoham-sten. **v13** Den anden flod hedder Gihon; den snor sig gennem hele landet Nubien. **v14** Den tredje flod hedder Tigris; den løber øst for Assur. Den fjerde flod er Eufrat.

v15 Gud Herren tog mennesket og satte ham i Edens have, for at han skulle dyrke og vogte den.

v16 Men Gud Herren gav mennesket den befaling: »Du må spise af alle træerne i haven. **v17** Men træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise af, for den dag du spiser af det, skal du dø!«

v18 Gud Herren sagde: »Det er ikke godt, at mennesket er alene. Jeg vil skabe en hjælper, der svarer til ham.« **v19** Så formede Gud Herren alle de vilde dyr og alle himlens fugle af jord, og han førte dem til mennesket for at se, hvad han ville kalde dem, og det, mennesket kaldte de levende væsener, blev deres navn. **v20** Sådan gav mennesket alt kvæget, himlens fugle og alle de vilde dyr navn, men han fandt ikke en hjælper, der svarede til ham.

v21 Da lod Gud Herren en tung søvn falde over Adam, og mens han sov, tog han et af hans ribben og lukkede til med kød. **v22** Af det ribben, Gud Herren havde taget fra Adam, byggede han en kvinde og førte hende til Adam. **v23** Da sagde Adam:

»Nu er det ben af mine ben
og kød af mit kød.
Hun skal kaldes kvinde,
for af manden er hun taget.«

v24 Derfor forlader en mand sin far og mor og binder sig til sin hustru, og de bliver ét kød.

v25 Adam og hans kvinde var nøgne, men de skammede sig ikke.

Kapitel 3

Syndefaldet og uddrivelsen af Edens have

v1 Slangen var det snedigste af alle de vilde dyr, Gud Herren havde skabt, og den spurgte kvinden: »Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?« **v2** Kvinden svarede slangen: »Vi må gerne spise af frugten på træerne i haven, **v3** men frugten på det træ, der står midt i haven, har Gud sagt, at vi ikke må spise af og ikke røre ved, for ellers skal vi dø.« **v4** Men slangen sagde til kvinden: »Vist skal I ikke dø! **v5** Men Gud ved, at den dag I spiser af den, bliver jeres øjne åbnet, så I bliver som Gud og kan kende godt og ondt.« **v6** Kvinden så, at træet var godt at spise af og tiltrækkende at se på, og at det også var godt at få indsigt af, og hun tog af frugten og spiste. Hun gav den også til sin mand, der var hos hende, og han spiste. **v7** Da åbnedes deres øjne, og de opdagede, at de var nøgne. Derfor syede de figenblade sammen og bandt dem om livet.

v8 Ved aftenstid hørte de Gud Herren gå rundt i haven. Da gemte Adam og hans kvinde sig for Gud Herren mellem havens træer. **v9** Gud Herren kaldte på Adam: »Hvor er du?« **v10** og han svarede: »Jeg hørte dig i haven og blev bange, fordi jeg er nøgen, og så gemte jeg mig.« **v11** Han spurgte: »Hvem har fortalt dig, at du er nøgen? Har du spist af det træ, jeg forbød dig at spise af?« **v12** Adam svarede: »Kvinden, du satte hos mig, gav mig af træet, og så spiste jeg.« **v13** Gud Herren spurgte så kvinden:

»Hvad er det, du har gjort?» Hun svarede: »Slangen forledte mig til at spise.«

v14 Da sagde Gud Herren til slangen:

»Fordi du har gjort dette,
skal du være forbandet
blandt alt kvæg
og blandt alle vilde dyr.
På din bug skal du krybe,
og støv skal du æde,
alle dine dage.

v15 Jeg sætter fjendskab
mellem dig og kvinden,
mellem dit afkom og hendes:
Hendes afkom skal knuse dit hoved,
og du skal bide hendes afkom i hælen.«

v16 Til kvinden sagde han:

»Jeg vil gøre dit svangerskab
plagsomt og pinefuldt,
i smerte skal du føde børn.
Du skal begære din mand,
og han skal herske over dig.«

v17 Til Adam sagde han:

»Fordi du lyttede til din kvinde
og spiste af det træ,
jeg forbød dig at spise af,
skal agerjorden være forbandet for din skyld;
med møje skal du skaffe dig føden
alle dine dage.

v18 Tjørn og tidsel skal jorden lade spire frem til dig,
og du skal leve af markens planter.

v19 I dit ansigts sved
skal du spise dit brød,
indtil du vender tilbage til jorden,
for af den er du taget.

Ja, jord er du,

og til jord skal du blive.«

v20 Adam gav sin kvinde navnet Eva, for hun blev mor til alle mennesker. **v21** Gud Herren lavede skindtøj til Adam og hans kvinde og gav dem det på. **v22** Og Gud Herren sagde: »Nu er mennesket blevet som en af os og kan kende godt og ondt. Bare det nu ikke rækker hånden ud og også tager af livets træ og spiser og lever evigt!« **v23** Så sendte Gud Herren dem ud af Edens have til at dyrke agerjorden, som de var taget af. **v24** Han jog mennesket ud, og øst for Edens have anbragte han keruberne og det lynende flammesværd til at vogte vejen til livets træ.

1 Mosebog 17, 1-14 – Omskærelsen af Abraham

Omskærelsen

v1 Da Abram var nioghalvfems år, viste Herren sig for ham og sagde til ham: »Jeg er Gud den Almægtige! Du skal vandre for mit ansigt og være uadælelig. **v2** Jeg vil stifte en pagt mellem dig og mig, og jeg vil gøre dig uhyre talrig.« **v3** Abram kastede sig ned, og Gud talte til ham: **v4** »Jeg indgår en pagt med dig, og du skal blive fader til en mængde folkeslag. **v5** Du skal ikke længere hedde Abram. Dit navn skal være Abraham, for jeg gør dig til fader til en mængde folkeslag. **v6** Jeg gør dig uhyre frugtbar; jeg gør dig til folkeslag, og konger skal nedstamme fra dig. **v7** Jeg opretter min pagt med dig og dine efterkommere i slægt efter slægt, en evig pagt: Jeg vil være din og dine efterkommeres Gud. **v8** Det land, hvor du nu bor som fremmed, hele Kana'an, vil jeg give dig og dine efterkommere til evig ejendom, og jeg vil være deres Gud.« **v9** Og Gud sagde til Abraham: »Du og dine efterkommere skal holde pagten i slægt efter slægt. **v10** Dette er min pagt med dig og dine efterkommere, som I skal holde: Alle af mandkøn hos jer skal omskæres. **v11** I skal lade jeres forhud omskæres, og det skal være tegn på pagten mellem mig og jer. **v12** Otte dage gammel skal hver dreng hos jer omskæres, slægt efter slægt. Det gælder såvel den træl, der er født i dit hus, som enhver fremmed, du har købt, og som ikke hører til din slægt. **v13** Både den, der er født i dit hus, og den, du har købt, skal omskæres. Sådan skal I bære min pagt på kroppen som en evig pagt. **v14** Men en uomskåret mand, en hvis forhud ikke er omskåret, skal udryddes fra sit folk. Han har brudt min pagt.«

2 Mosebog 3, 1-14 – Herren åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk

v1 Moses vogtede får for sin svigerfar Jetro, præsten i Midjan. Da han engang havde drevet fårene langt ud i ørkenen, kom han til Guds bjerg Horeb. **v2** Dér viste Herrens engel sig for ham i en flammende ild fra en tornebusk. Moses så, at busken stod i lys lue, men at den ikke blev fortæret af ilden, **v3** og han tænkte: »Jeg må hen og se nøjere på dette mærkelige syn! Hvorfor brænder busken ikke?« **v4** Men da Herren så, at han gik hen for at se det, råbte Gud til ham inde fra busken: »Moses! Moses!« Han svarede ja, **v5** og Gud sagde: »Du må ikke komme nærmere! Tag dine sandaler af, for det sted, du står på, er hellig jord.« **v6** Og han sagde: »Jeg er din faders Gud, Abrahams Gud, Isaks Gud og Jakobs Gud.« Da skjulte Moses sit ansigt, for han turde ikke se Gud.

v7 Så sagde Herren: »Jeg har set mit folks lidelse i Egypten, og jeg har hørt deres klageskrig over slavefogederne. Jeg har lagt mig deres lidelser på sinde, **v8** og derfor er jeg kommet ned for at redde dem fra egypterne og føre dem op fra dette land til et godt og vidtstrakt land, et land der flyder med mælk og honning, dér hvor kana'anæerne, hittitterne, amoritterne, perizzitterne, hivvitterne og jebusitterne bor. **v9** Nu har israeliternes klageskrig nået mig, og jeg har set, hvordan egypterne undertrykker dem. **v10** Gå nu! Jeg vil sende dig til Farao. Du skal føre mit folk israelitterne ud af Egypten.« **v11** Moses sagde til Gud: »Hvem er jeg, at jeg skulle gå til Farao og føre israelitterne ud af Egypten?« **v12** Gud svarede: »Jeg vil være med dig, og dette skal du have som tegn på, at det er mig, der sender dig: Når du har ført folket ud af Egypten, skal I dyrke Gud på dette bjerg.« **v13** Moses sagde til Gud: »Når jeg kommer til israelitterne og siger til dem, at deres fædres Gud har sendt mig til dem, og de spørger mig, hvad hans navn er, hvad skal jeg så sige til dem?« **v14** Gud svarede Moses: »Jeg er den, jeg er!« Og han sagde: »Sådan skal du sige til israelitterne: Jeg Er har sendt mig til jer.«

2 Mosebog 19, 9-20 – Åbenbaringen på Sinai

v9 Herren sagde til Moses: »Jeg vil komme til dig i en tæt sky, for at folket kan høre mig tale med dig og for al fremtid stole på dig.« Moses fortalte Herren, hvad folket havde sagt, **v10** og Herren sagde til Moses: »Gå ned til folket; du skal hellige dem i dag og i morgen, og de skal vaske deres klæder. **v11** De skal holde sig rede til i overmo-

rgen, for i overmorgen vil Herren i hele folkets påsyn stige ned på Sinajs bjerg. **v12** Du skal spærre af for folket hele vejen rundt og sige til dem, at de skal vogte sig for at gå op på bjerget eller blot røre ved foden af det. Den, der rører ved bjerget, skal lide døden; **v13** men ingen hånd må røre ham; han skal stenes eller skydes. Hvad enten det drejer sig om et dyr eller et menneske, må det ikke leve. Når vædderhornets lange tone lyder, må man gå op på bjerget.«

v14 Så kom Moses ned fra bjerget til folket; han helligede folket, og de vaskede deres klæder. **v15** Og han sagde til dem: »Hold jer rede til i overmorgen; hold jer fra kvinder!«

v16 Da det blev morgen den tredje dag, kom der lyn og torden; en tung sky lagde sig over bjerget, og der lød kraftig klang af horn, så hele folket i lejren skælvede af rædsel. **v17** Men Moses førte folket ud af lejren, hen imod Gud, og de stillede sig op ved foden af bjerget. **v18** Hele Sinajs bjerg var hyllet i røg, fordi Herren var steget ned på det i ild, og røgen steg til vejrs som røgen fra en smelteovn. Hele bjerget skælvede af stor rædsel, **v19** og hornklangen blev kraftigere og kraftigere. Moses talte, og Gud svarede ham, så det kunne høres. **v20** Herren steg ned på Sinajs bjerg, på toppen af bjerget; han kaldte Moses op på toppen af bjerget, og Moses gik derop.

2 Mosebog 20, 1-17 – De ti bud

De ti bud

v1 Gud talte alle disse ord: **v2** »Jeg er Herren din Gud, som førte dig ud af Egypten, af trællehuset.

v3 Du må ikke have andre guder end mig.

v4 Du må ikke lave dig noget gudebillede i form af noget som helst oppe i himlen eller nede på jorden eller i vandet under jorden. **v5** Du må ikke tilbede dem og dyrke dem, for jeg, Herren din Gud, er en lidenskabelig Gud. Jeg straffer fædres skyld på børn, børnebørn og oldebørn af dem, der hader mig;

v6 men dem, der elsker mig og holder mine befalinger, vil jeg vise godhed i tusind slægtled.

v7 Du må ikke bruge Herren din Guds navn til løgn, for Herren vil aldrig lade den ustraffet, der bruger hans navn til løgn.

v8 Husk sabbatsdagen og hold den hellig. **v9** I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal;

v10 men den syvende dag er sabbat for Herren din Gud. Da må du ikke gøre noget som helst arbejde, hverken du selv eller din søn eller datter, din træl eller trælkvinde eller dine husdyr, og heller ikke den fremmede i dine byer. **v11** For på seks dage skabte Herren himlen og jorden og havet med alt, hvad de rummer, men på den syvende dag hvilede han. Derfor har Herren velsignet sabbatsdagen og helliget den.

v12 Ær din far og din mor, for at du må få et langt liv på den jord, Herren din Gud vil give dig.

v13 Du må ikke begå drab.

v14 Du må ikke bryde et ægteskab.

v15 Du må ikke stjæle.

v16 Du må ikke vidne falsk mod din næste.

v17 Du må ikke begære din næstes hus. Du må ikke begære din næstes hustru, hans træl eller trælkvinde, hans okse eller æsel eller noget som helst af din næstes ejendom.«

Esajas 52,13 – 53,12 – Herrens lidende tjener

v13 Se, min tjener får lykken med sig,
han knejser, han ophøjes og løftes højt.
v14 Som mange gyste over ham
– så umenneskeligt ussel så han ud,
så ussel var hans skikkelse blandt mennesker –
v15 sådan hensætter han mange folk i forundring,
over ham lukkes munden på konger;
for det, de ikke har fået fortalt, ser de,
og det, de ikke har hørt, indser de.

Kapitel 53

v1 Hvem troede på det, vi hørte?
For hvem blev Herrens arm åbenbaret?
v2 Han skød op foran Herren som en spire,
som et rodskud af den tørre jord.
Hans skikkelse havde ingen skønhed,
vi så ham, men vi brød os ikke om synet.
v3 Foragtet og opgivet af mennesker,
en lidelsernes mand, kendt med sygdom,
én man skjuler ansigtet for,
foragtet, vi regnede ham ikke for noget.

v4 Men det var vore sygdomme, han tog,
det var vore lidelser, han bar;
og vi regnede ham for en, der var ramt,
slået og plaget af Gud.
v5 Men han blev gennemboret for vore overtrædelser
og knust for vore synder.
Han blev straffet, for at vi kunne få fred,
ved hans sår blev vi helbredt.
v6 Vi flakkede alle om som får,
vi vendte os hver sin vej;

men Herren lod al vor skyld ramme ham.

v7 Han blev plaget og mishandlet,
men han åbnede ikke sin mund;
som et lam, der føres til slagtning,
som et får, der er stumt, mens det klippes,
åbnede han ikke sin mund.

v8 Fra fængsel og dom blev han taget bort.
Hvem tænkte på hans slægt,
da han blev revet bort fra de levendes land?
For mit folks synd blev han ramt.

v9 Man gav ham grav blandt forbrydere
og gravplads blandt de rige,
skønt han ikke havde øvet uret,
der fandtes ikke svig i hans mund.

v10 Det var Herrens vilje at knuse ham med sygdom.
Når hans liv er bragt som skyldoffer,
ser han afkom og får et langt liv,
og Herrens vilje lykkes ved ham.

v11 Efter sin lidelse ser han lys,
han mættes ved sin indsigt.
Min tjener bringer retfærdighed til de mange,
og han bærer på deres synder.

v12 Derfor giver jeg ham del med de store,
med de mægtige deler han bytte,
fordi han hengav sit liv til døden
og blev regnet blandt lovbyggere.
Men han bar de manges synd
og trådte i stedet for syndere.